

Lokalafdeling for Varde Kommune

v/ Merete Vigen Hansen
Storegade 38, 1.
6855 Outtrup
Tlf: 25 88 22 05 E-mail: varde@dn.dk



26-2-2020

Høringsvar - Udvidelse af Forsvarets øvelsesarealer på Miljø- og Fødevarerministeriets arealer ved Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn

Danmarks Naturfredningsforening (DN) forstår at det som følge af ændrede operative behov anses for nødvendigt for Forsvarsministeriet at anvende store dele af Miljø- og Fødevarerministeriets arealer ved Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn til militære øvelser. DN har gennem det seneste års tid fulgt udviklingen, deltaget i borgermøder om udvidelserne og DN har sendt et brev til ministeren om vores bekymring for natur og adgangsforhold. DN har fået mange henvendelser fra bekymrede borgere i forhold til den øgede brug af området og muligheden for et antal lukkedage af områder som i dag er offentlig tilgængelige.

Da arealerne rummer meget store naturværdier, nærer DN også stor betænkelighed ved fremtidig kørsel med store og tunge køretøjer i områdets sarte natur, og ligeledes vil det være en markant anderledes landskabelige oplevelse når kørespor lægges gennem store, i dag, uforstyrrede landskaber.

Miljø- og Fødevarerministeriets arealer er for en stor dels vedkommende fredet og offentligt tilgængelige. Arealerne ligger endvidere i høj grad i Natura 2000 områder og udgør sammen med de omgivende områder et af de helt store flagskibe af dansk natur: De kæmpestore sammenhængende hedearealer, egekrat og enekrat, og væsentlige yngleforekomster af sjældne og truede fuglearter er enestående for Danmark. Det er netop baggrunden for, at områderne blev udpegede som EU beskyttede Natura 2000 områder.

Forsvaret har valgt at udvide sine aktiviteter i et EU beskyttet naturområde. Heraf følger at Forsvaret må respektere de beskyttelsesforpligtelser, som følger af områdets status som Natura 2000 område.

Vi er derfor glade for, at det i flere sammenhænge er blevet understreget, at Forsvarets kommende anvendelse af Miljø- og Fødevarerministeriets arealer vil skulle tage vidtgående hensyn til naturen, herunder at der vil blive udarbejdet de konsekvensvurderinger, som EU-lovgivningen foreskriver, så Forsvarets behov og naturhensyn kan tænkes sammen. Derudover anerkender DN Forsvarets store arbejde generelt med naturforbedrende tiltag på øvelsesarealerne.

Sporlægning

De nye spor vil optage areal, have negativ effekt for den visuelle oplevelse, og også skabe forstyrrelser i områder hvor der i dag ikke er megen aktivitet. Med det sporkort der nu foreligger, er der nogle helt konkrete steder hvor sporelægningen kan have negativ effekt på naturen. NST har i flere områder, f.eks. Lyngbos Hede igennem en årrække arbejdet med at få den naturlige hydrologi tilbage, for at fremme biodiversiteten på den våde hede. På Lyngbos Hede er der nu klokkeensian i tusindvis, og dermed også

ensianblåfugl, en af EU's rødlistede arter. Der skal sporlægges gennem dette område, DN er bekymret for hvilken indflydelse det har på hydrologien og dermed et unikt levested for Ensianblåfuglen.

Ligeledes er der en række andre vådområder/fugtige heder som der skal lægges kørespor igennem, f.eks. ved Gåsekær, Skødstrup Enge og Langvand.

Eksempel: Sporet tværs over Langvand ligger i et fugtigt område rig på mange sjældne arter. Især karplanter, men også sommerfugle og guldsmede. Arterne er meget afhængige af det fugtige og vandrige område, hvis hydrologi hænger nøje sammen med hele området. En forstyrrelse af forholdene vil være meget uheldig. Godt en snes sjældne arter er pt. registreret i området. Karplanter / Storlæbet Blærerod, Bruskbæger, Liden Ulvefod, Mangestænglet Sumpstrå, Skorem, sommerfugle / Moserandøje, Guldsmede / Måne-vandnymfe og Lille Blåpil, for blot at nævne nogle af arterne.

Særligt bekymrende er det også at der lægges spor igennem Løvklyngen/De tilsandede ege i Kærgård Klitplantage, en af de helt særlige naturtyper, egekrat. I det hele taget er Kærgård Klitplantage et område hvor der i dag er meget få forstyrrelser og nogle helt unikke klitlandskaber.

Ved Grærup Langsø er DN uforstående over for behovet for at lægge et spor på engene lige umiddelbart øst for søen. Det er et af de få steder i Danmark hvor kronvildtet kan opleves hele året rundt. Der ligger store øvelsesområder øst for landevejen, der må kunne benyttes. I dag har Forsvaret ligeledes et spor vest for Grærup Langsø som må kunne bruges i stedet for et nyt vestligt spor tættere på søen.

Der er tidligere udarbejdet et kort (Bilag 3 i kortmaterialet fra foråret 2019) med Sårbare områder, DN mener at Forsvaret bør holde deres aktiviteter helt ude af disse områder.

Forstyrrelser af fuglelivet

I forbindelse med øvelser vil der være forstyrrelser i områder, der i dag er ret uforstyrrede, især i foråret vil det være forstyrrende i forhold til ynglende fugle i plantagerne, på heden og ved de næringsfattige søer. Her tænkes især på rovfugle, ugler, traner og vadefugle. DN er bekendt med at der allerede er lavet nogle tilretninger af spor i forhold til Filsø's havørnepar der yngler i Vrøgum Klitplantage. Der henvises endvidere til udpegningsgrundlaget.

Adgang

Forsvaret kan lave en antal lukkedage (28-75 dage om året) af områder/plantager hvor der i dag er offentlighedens adgang året rundt. Set fra et DN synspunkt, er det bekymrende med denne begrænsning af rekreative muligheder og adgang til naturen. Ligeledes vil sporene også kunne være med til at begrænse adgang for handicappede, f.eks. er der planer om et spor mellem Nørreenge Rasteplads og Petersholm Fugletårn ved Filsø, hvor der går en sti der kan benyttes af kørestolsbrugere.

Bravo Lion

Øvelsen Bravo Lion med ca. 2000 mand i september 2019, gav et forvarsel om hvad der kan være i vente med den øgede brug af området i fremtiden.

Der blev kørt mange steder som øjensynligt ikke var en del af de aftaler der var i forhold til øvelsen. Her i februar 2020 er nogle plantager stadigvæk ikke farbare for gående og cyklende fordi vejene er kørt i stykker. Der argumenteres fra Forsvarets side med at de kommende faste kørespor vil bevirke at der ikke køres uden for dem, det skylder Forsvaret nu at bevise. DN har dog fortsat en bekymring, da køresporene er til de tunge køretøjer, og at færdsel med lettere køretøjer formodes at komme til at foregå på veje og stier. DN er bekendt med Varde Kommunes borgmester, Erik Buhls, henvendelse til Forsvarsministeren efter Brave Lion øvelsen, og kan fuldt ud tilslutte sig kritikken og bekymringerne.

Høringsmaterialet

DN mener at høringmaterialet er mangelfuldt, da sporene på de private arealer ikke er tegnet ind, det giver ikke et samlet billede af sporforløbenes sammenhæng. Ligeledes er der også naturbeskyttelsesinteresser på de private arealer, det er Natura 2000 områder, som der også bør være mulighed for at kommentere på i denne høringfase. Det ville også være optimalt hvis der i høringmaterialet var lavet et kort med både eksisterende spor og planlagte spor, da det ville give et bedre overblik over sammenhængen.

Kortmaterialet med antal lukkedage er ikke en del af høringmaterialet, ligesom emner som støj heller ikke berøres i høringmaterialet. Det er derfor uklart hvordan eller hvornår ovenstående kommer i høring.

Offentlighedsfase og brugergruppe

DN er vant til at deltage i den offentlige planlægning, med de muligheder der er for borgerinddragelse, høringfaser osv. DN har en oplevelse af en ret mangelfuld kommunikation fra Forsvaret til omverdenen ang. udvidelsesplanerne. DN står ikke alene med den oplevelse. Ligeledes er der i denne høringproces, som beskrevet ovenfor, tvivlsspørgsmål i forhold til høringmaterialet. DN har via et tidligere fremsendt brev til Forsvarsministeren udtrykt bekymring og foreslået at lokale interessenter indgik i den arbejdsgruppe der er nedsat. Det ønskede ministeren ikke, bl.a. begrundet i at arbejdsgruppen ikke er et fast forum.

DN mener fortsat at der er behov for at nedsætte en brugergruppe/følgegruppe med lokale interessenter, det kan kun være i Forsvarets interesse at der er en direkte kommunikation og et forum hvor der kan drøftes forskellige problemstillinger og udfordringer. NST har i dag et Brugerråd for deres arealer, et forslag kan være at Forsvaret også nedsætter et Brugerråd. En praktisk løsning kan være at NST og Forsvaret holder fælles Brugerrådsmøder, da det er de samme interessenter det kan være en fordel for Forsvaret at være i dialog med. Der er sendt en selvstændig henvendelse til Ejendomsstyrelsen omkring oprettelse af et Brugerråd, fra medlemmer af NSTs Brugerråd.

DN ser frem til at få svar på, og dialog om den række problemstillinger og udfordringer der er beskrevet i ovenstående, så Forsvarets aktiviteter gør mindst mulig skade på natur og adgangsforhold.

Mvh

Merete Vigen Hansen

Formand DN Varde